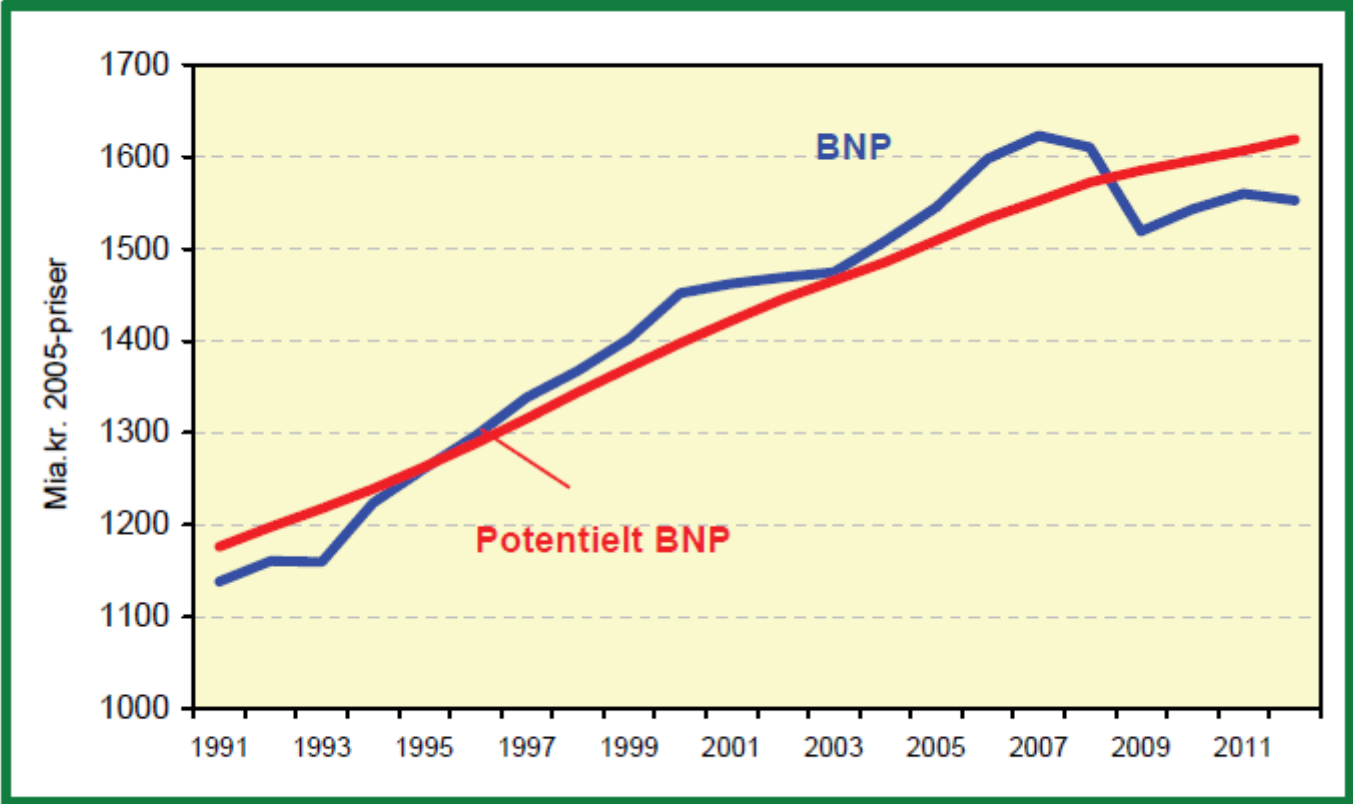

Konjunkturpolitik

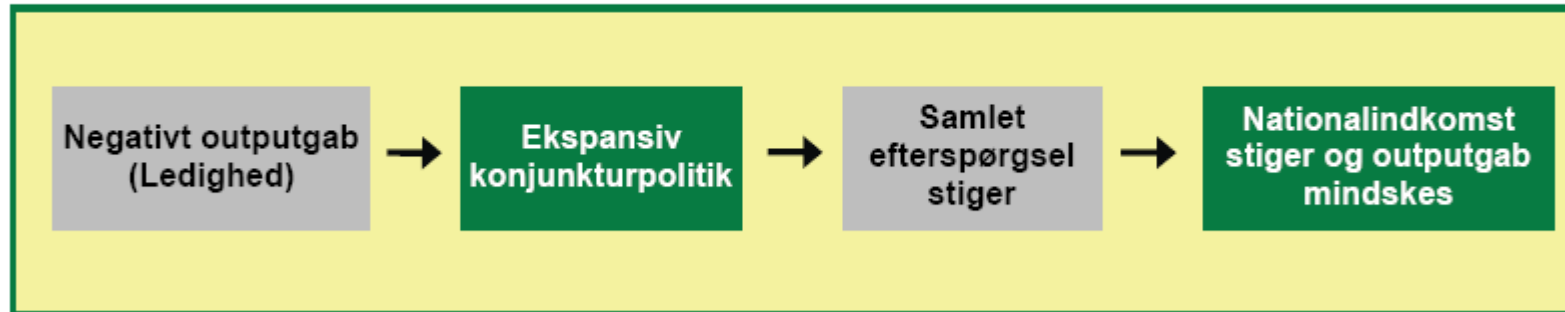
8

Figur 8.1 Udvikling i BNP i faste priser. Danmark 1991-2012

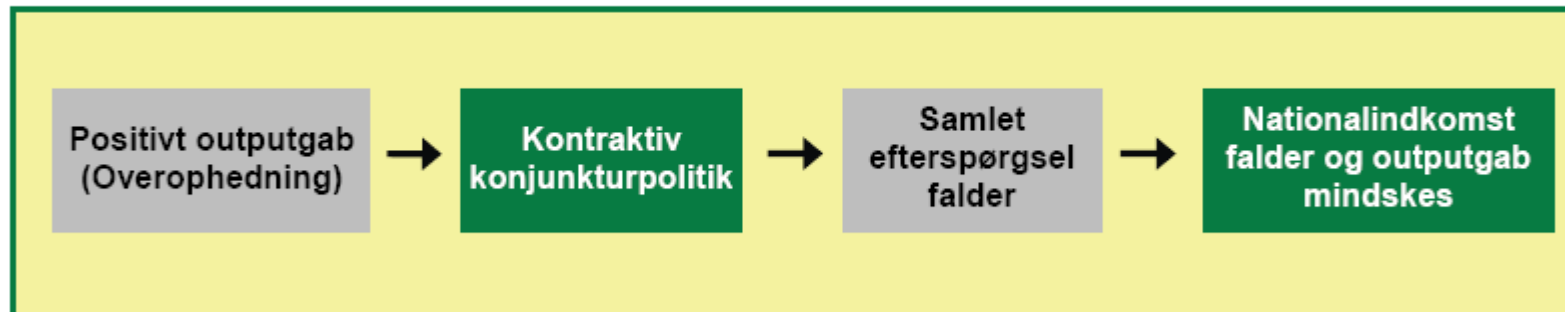

Kilde: Danmarks Statistik, OECD

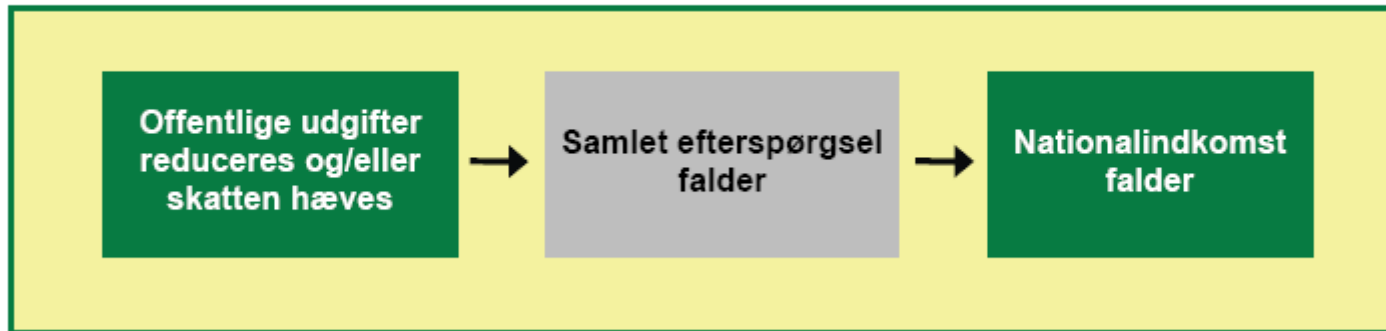
Figur 8.2 Ekspansiv konjunkturpolitik

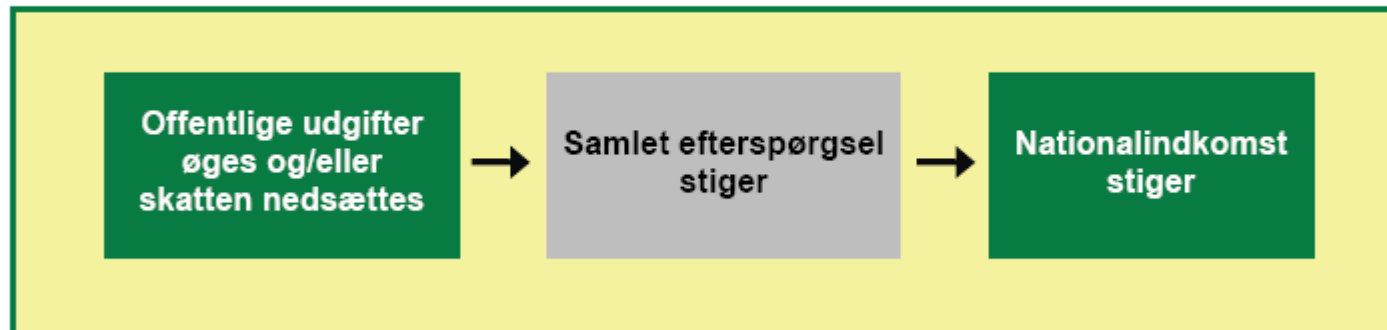
Figur 8.3 Kontraktiv konjunkturpolitik

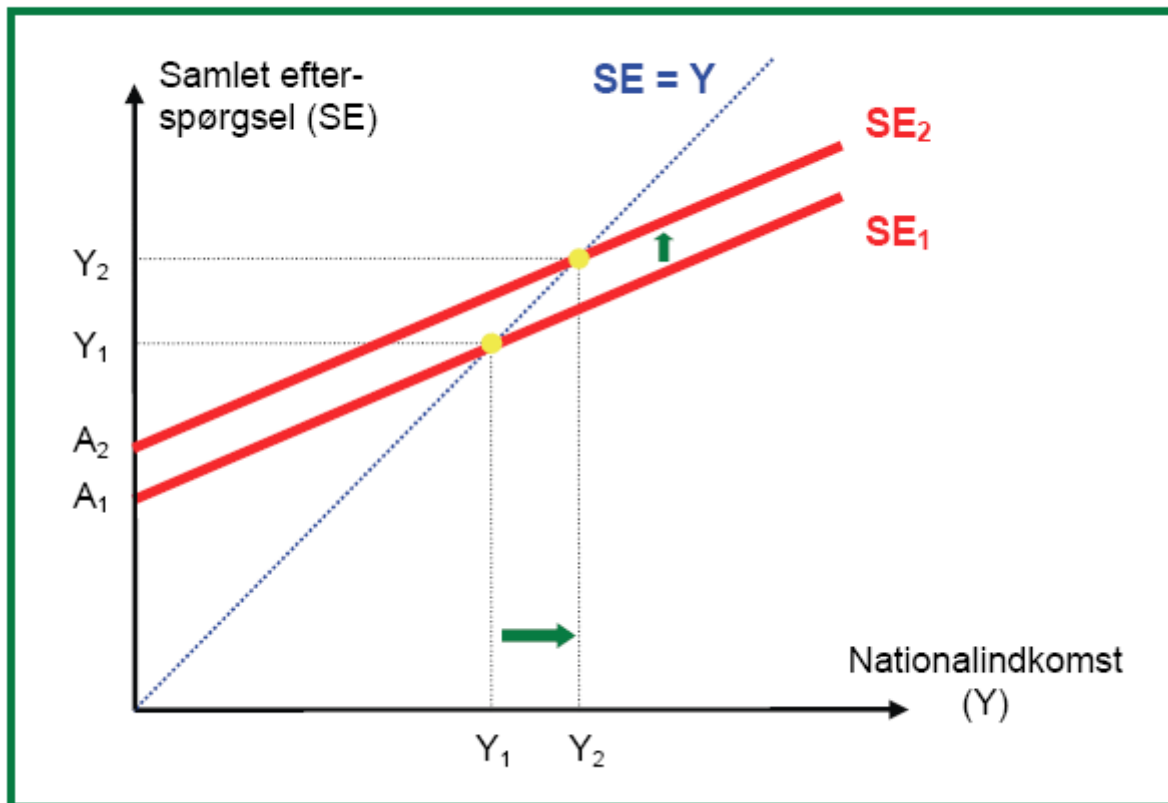
Figur 8.4 Kontraktiv finanspolitik

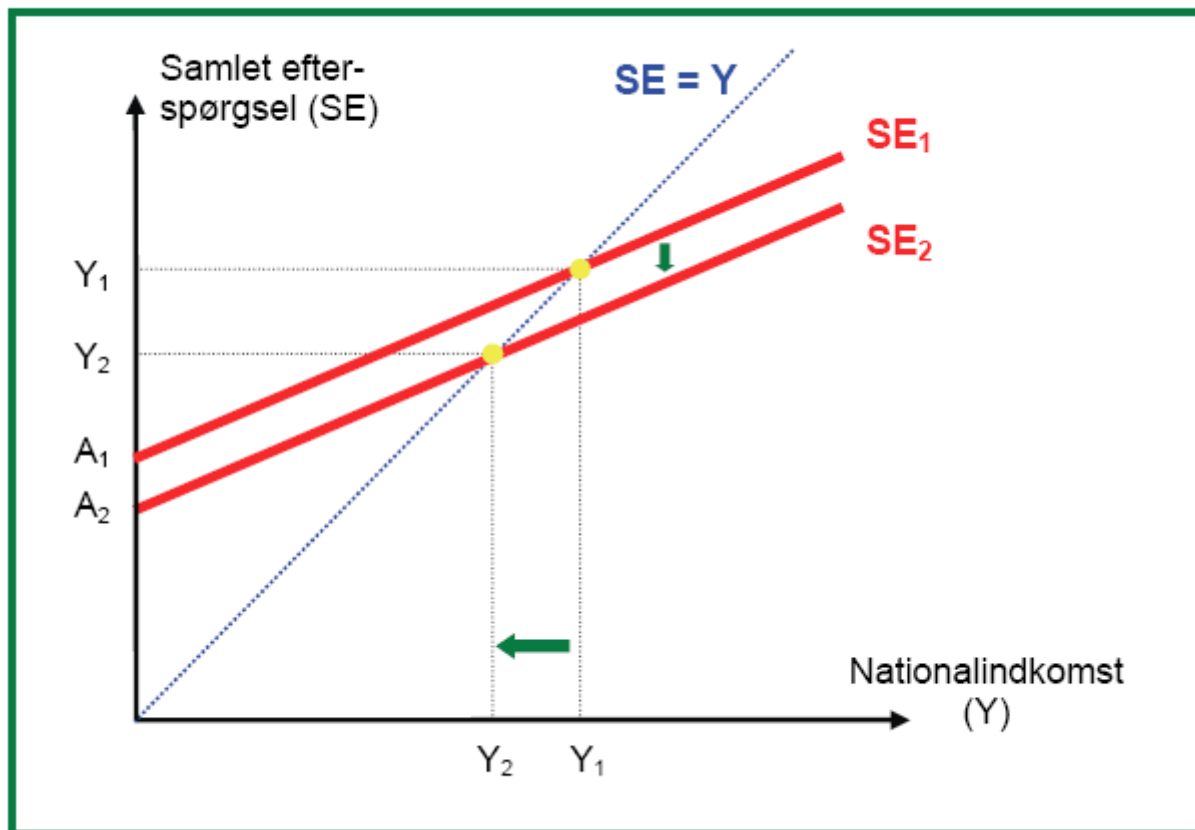
Figur 8.5 Ekspansiv finanspolitik

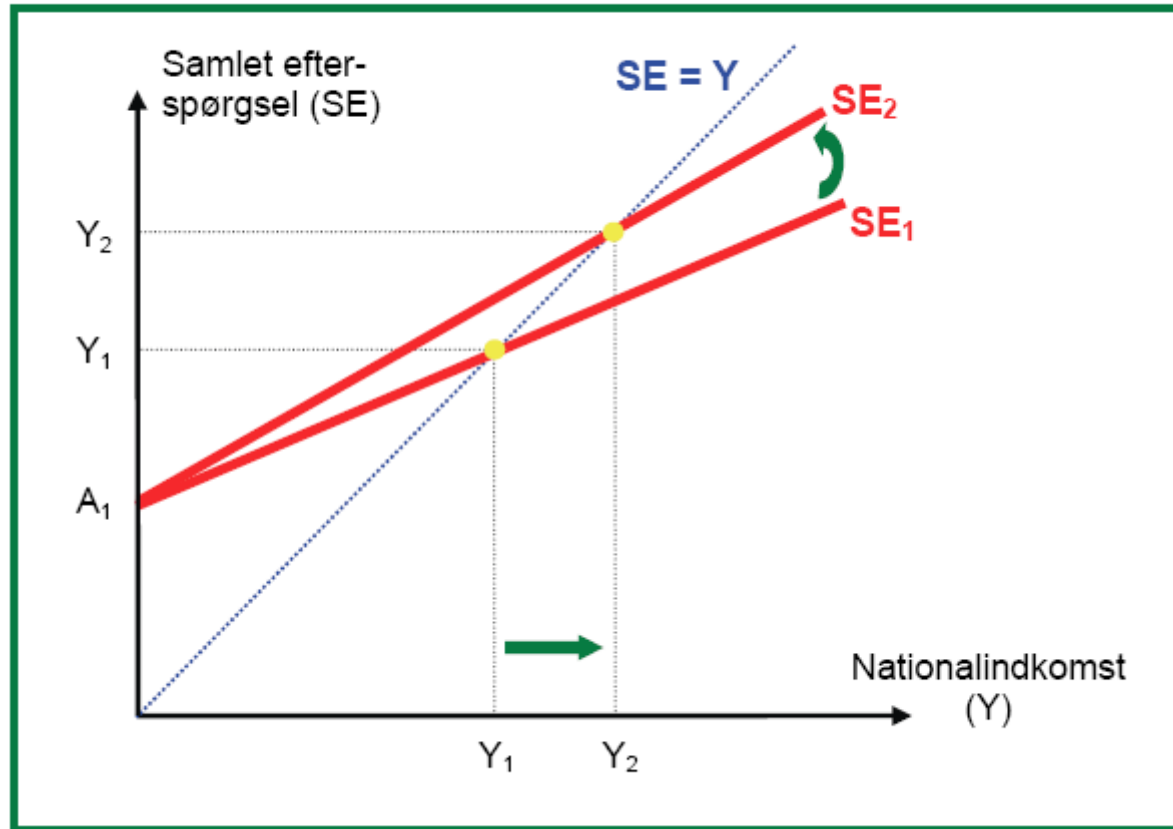
Figur 8.6 Ekspansiv finanspolitik: Forøgelse af offentlige udgifter

Figur 8.7 Kontraktiv finanspolitik. Reduktion i offentlige udgifter

Figur 8.8 Ekspansiv finanspolitik. Sænkning af skatteprocenter

Tabel 8.1 Offentlig saldo og gæld. Danmark 2008-2013

	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ¹
Offentlig saldo, mia. kr.	56,9	-46,1	-47,4	-34,9	-71,7	-46,4
Offentlig saldo, % af BNP	3,3	-2,8	-2,7	-2,0	-3,9	-2,5
Offentlig gæld ² , mia. kr.	600,1	677,2	752,8	831,1	825,6	810,2
Offentlig gæld ² , % af BNP	34,5	40,7	42,7	46,4	45,4	43,4

¹Skønnede tal

²ØMU-gæld, dvs. gælden er opgjort efter den definition, der anvendes i konvergenskriterierne i EU's økonomisk-monetære union, jfr. kapitel 4.

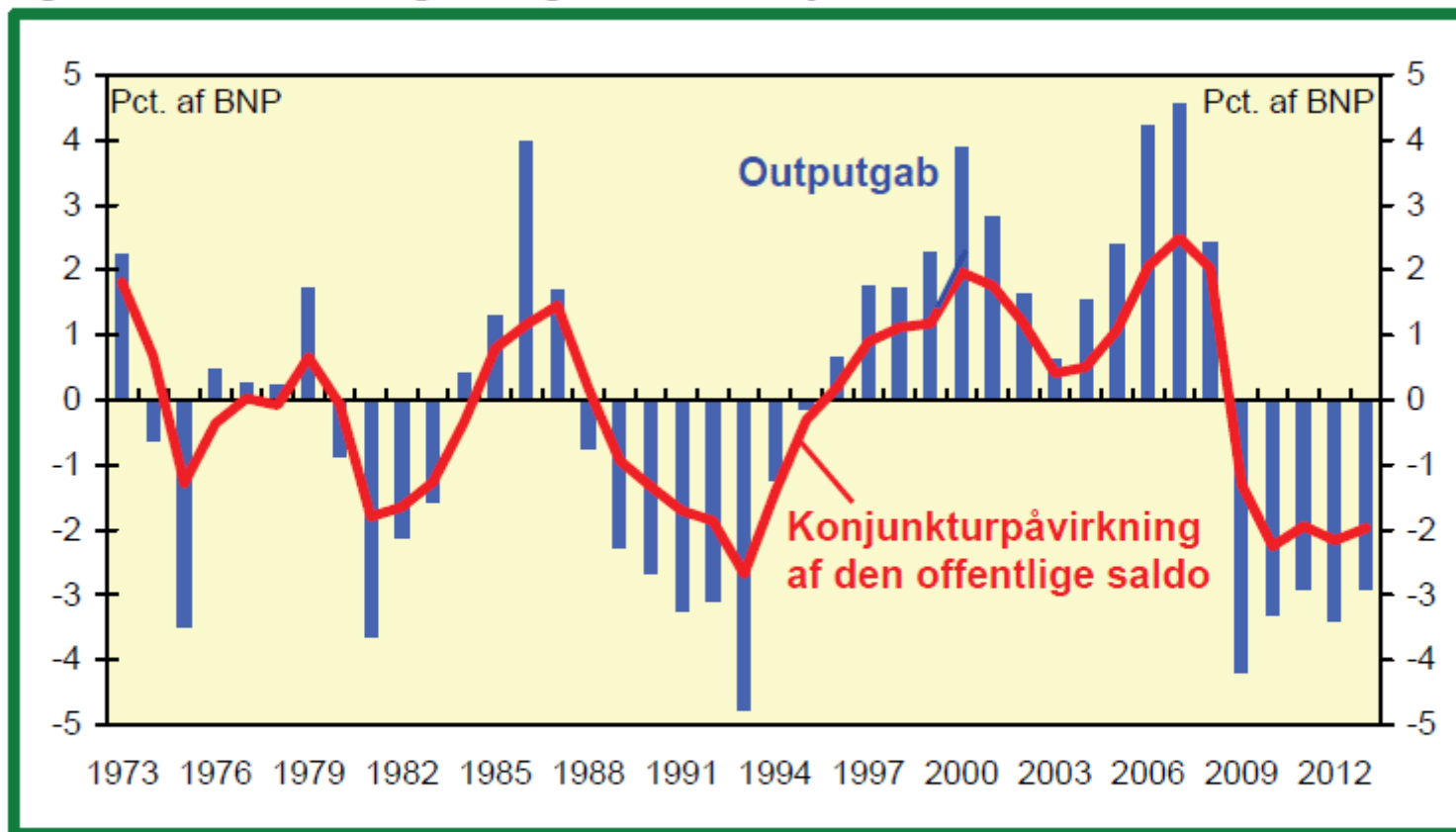
Kilde: Økonomisk Redegørelse, august 2011 og december 2012. Økonomi- og Indenrigsministeriet (www.oim.dk)

Tabel 8.2 Finanspolitiske multiplikatorer i Danmark

<i>Forøgelse med en promille af BNP af</i>	Virkning efter 1 år på	
	BNP i faste priser (pct.)	Beskæftigelse 1000 personer
Offentlig beskæftigelse	0,135	5,4
Offentligt varekøb	0,127	2,3
Offentlige investeringer	0,075	1,3
Skattepligtige indkomstoverførsler	0,029	0,5
Moms	-0,029	-0,5
Selskabsskat	-0,009	-0,2
Personlig indkomstskat	-0,043	-0,7
Ejendomsværdiskat	-0,057	-0,9

Kilde: Dorte Grinderslev og John Smidt: SMEC Modelbeskrivelse og modelegenskaber, 2006. Arbejdsrapport 2007:1, Det Økonomiske Råd (www.dors.dk)

Figur 8.9 Den offentlige budgetsaldos konjunkturfølsomhed 1973-2013

Anm. Konjunkturpåvirkningen af den offentlige saldo viser, hvor meget konjunkturændringerne påvirker den offentlige sektors overskud.

Kilde: OECD

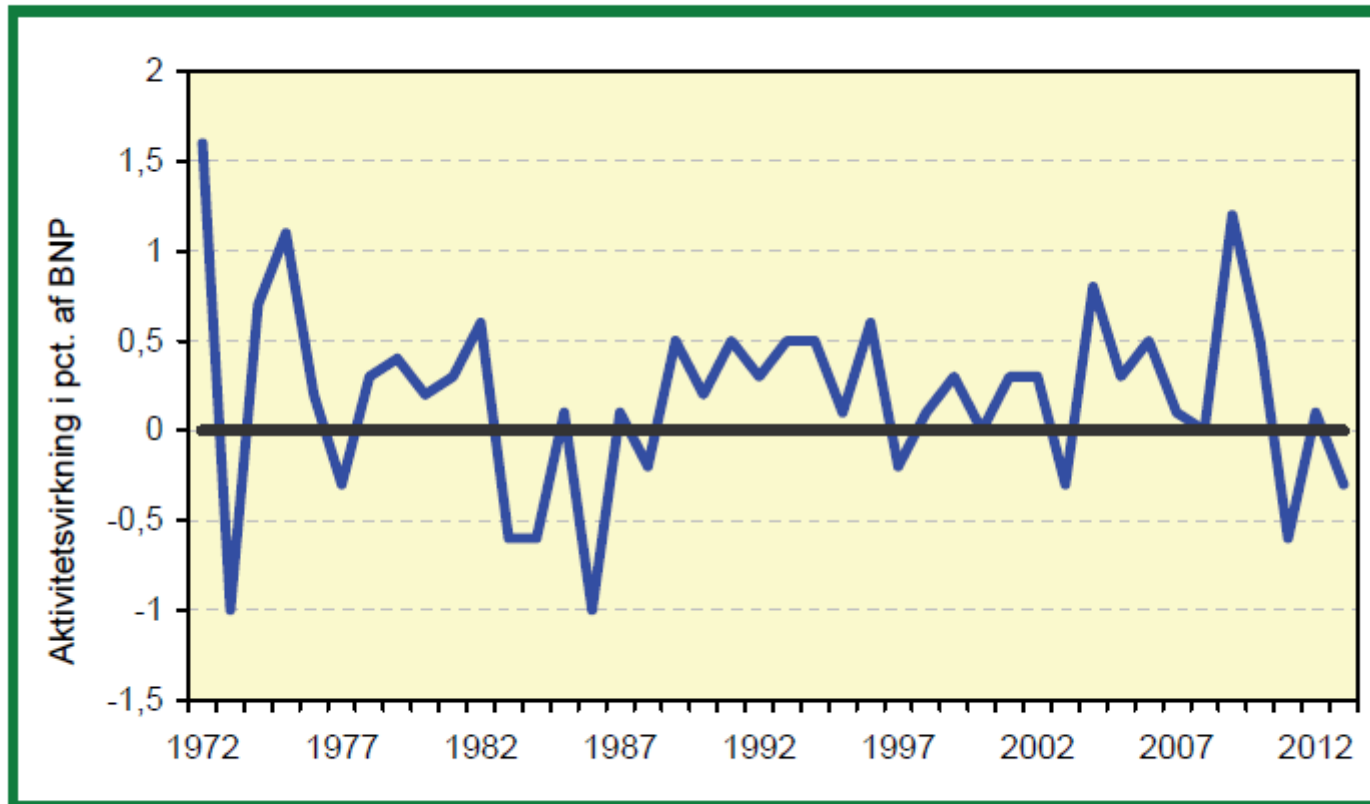
Tabel 8.3 Etårig finanseffekt i Danmark 2007-2013

Aktivitetsevirkning i pct. af BNP	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ¹
Udgifter i alt	0,1	0,0	1,0	0,2	-0,5	0,0	0,0
Indtægter i alt	0,0	0,0	0,2	0,3	-0,1	0,1	-0,3
Finanseffekt i alt	0,1	0,0	1,2	0,5	-0,6	0,1	-0,3
Offentlig saldo, pct. af BNP	5,0	5,0	-2,8	-2,7	-2,0	-3,9	-2,5

¹ Skønnede tal

Kilde: Budgetoversigt 3, december 2012. Finansministeriet (www.fm.dk)

Figur 8.10 Finanseffekten i Danmark. 1972-2013

Kilde: Finansredegørelse 2004 og Budgetoversigt 3, december 2009 og 2012. Finansministeriet (www.fm.dk)

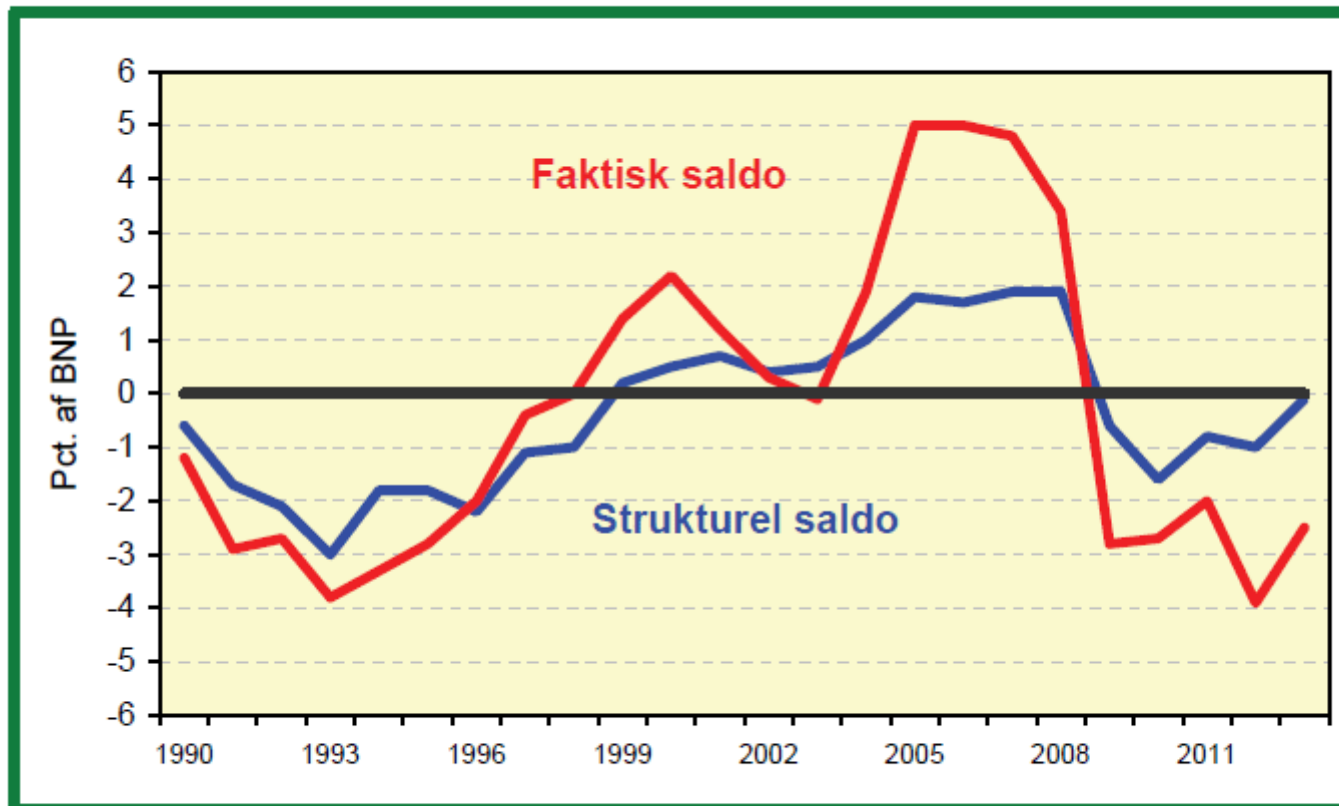
Tabel 8.4 Strukturel saldo i Danmark 2007-2013

Pct. af BNP	2007	2008	2009	2010	2011	2012 ¹	2013 ¹
Strukturel offentlig saldo	1,9	1,9	-0,6	-1,6	-0,8	-1,0	-0,1
Offentlig saldo	4,8	3,4	-2,8	-2,7	-2,0	-3,9	-2,5

¹Skønnede tal

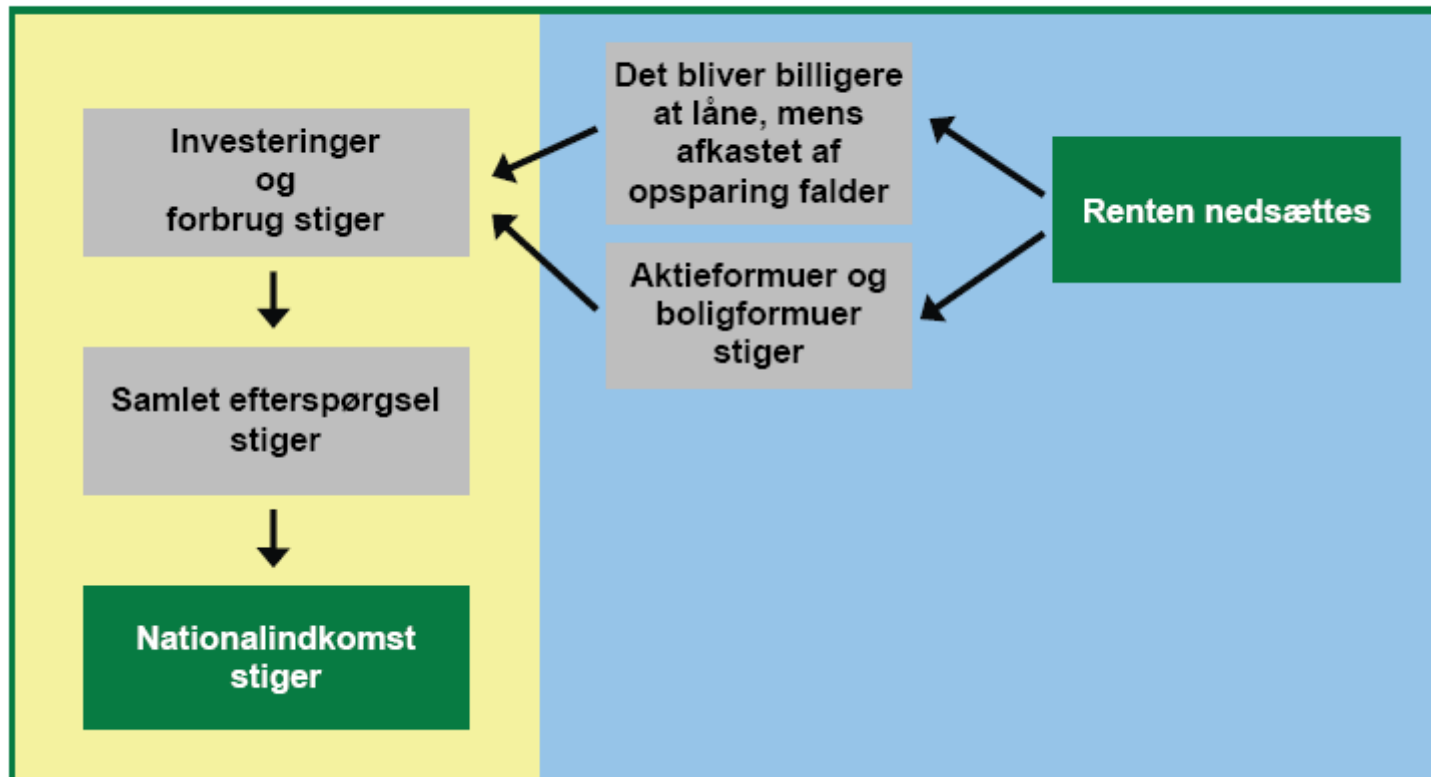
Kilde: Økonomisk Redegørelse, december 2009 og 2012. Finansministeriet (www.fm.dk) og Økonomi- og Indenrigsministeriet (www.oim.dk)

Figur 8.11 Faktisk og strukturel offentlig saldo. Danmark 1990-2013

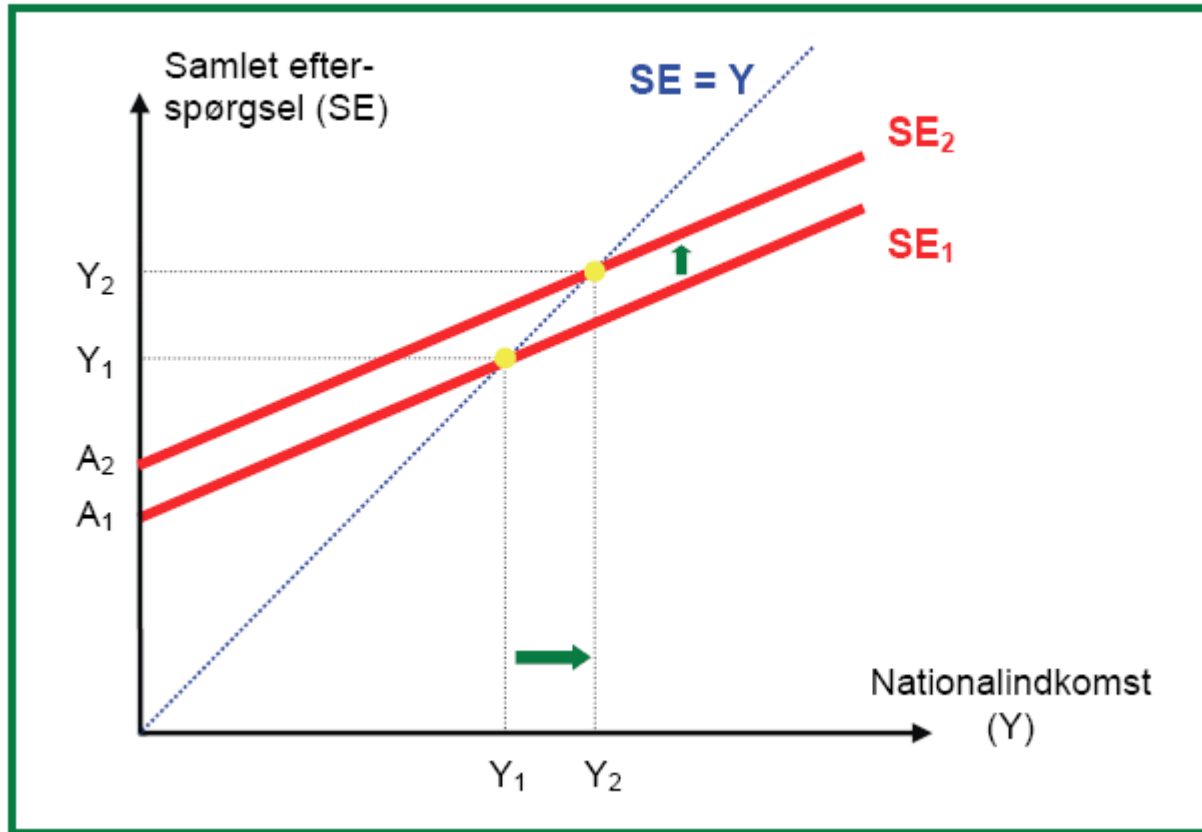

Kilde: Økonomisk redegørelse, diverse årgange. Finansministeriet (www.fm.dk) og Økonomi- og Indenrigsministeriet (www.oim.dk)

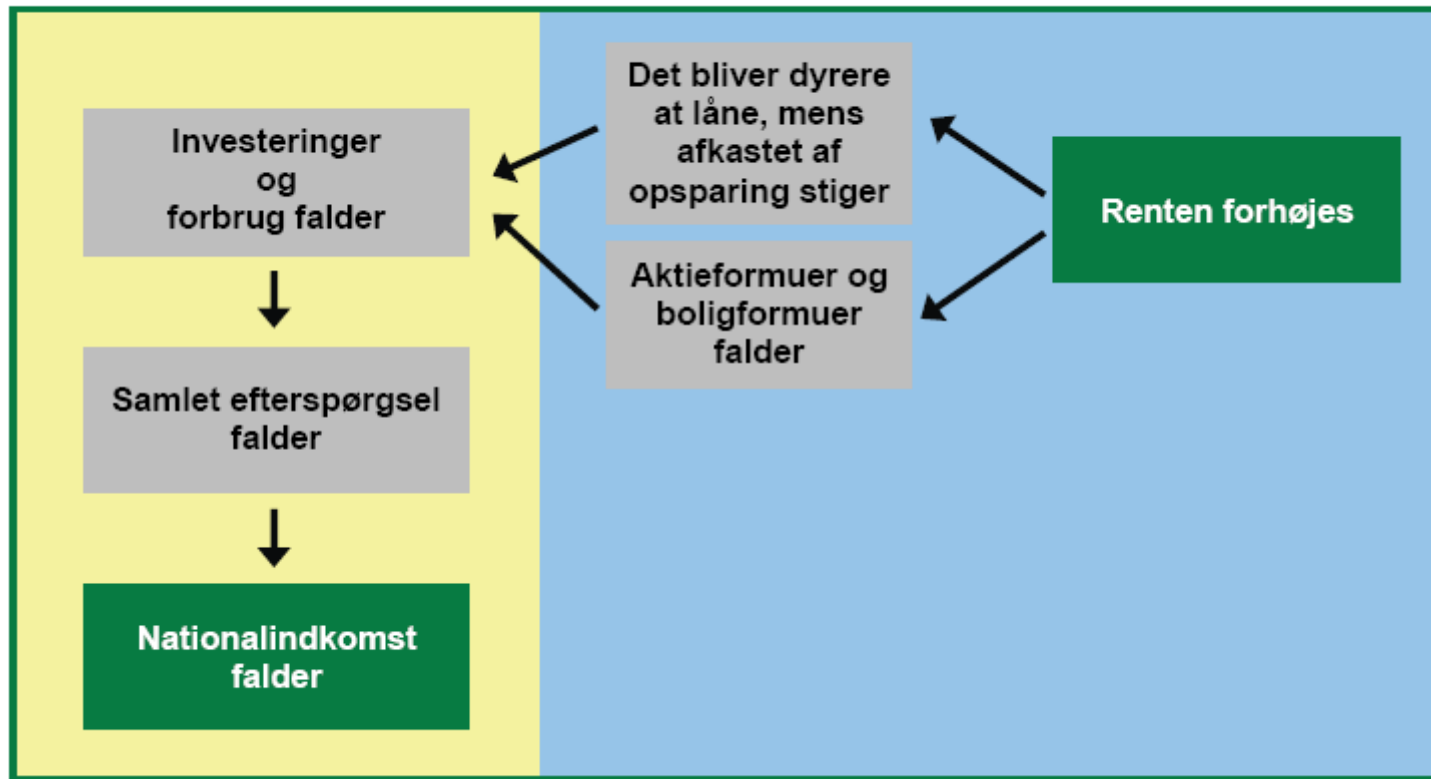
Figur 8.12 Ekspansiv pengepolitik

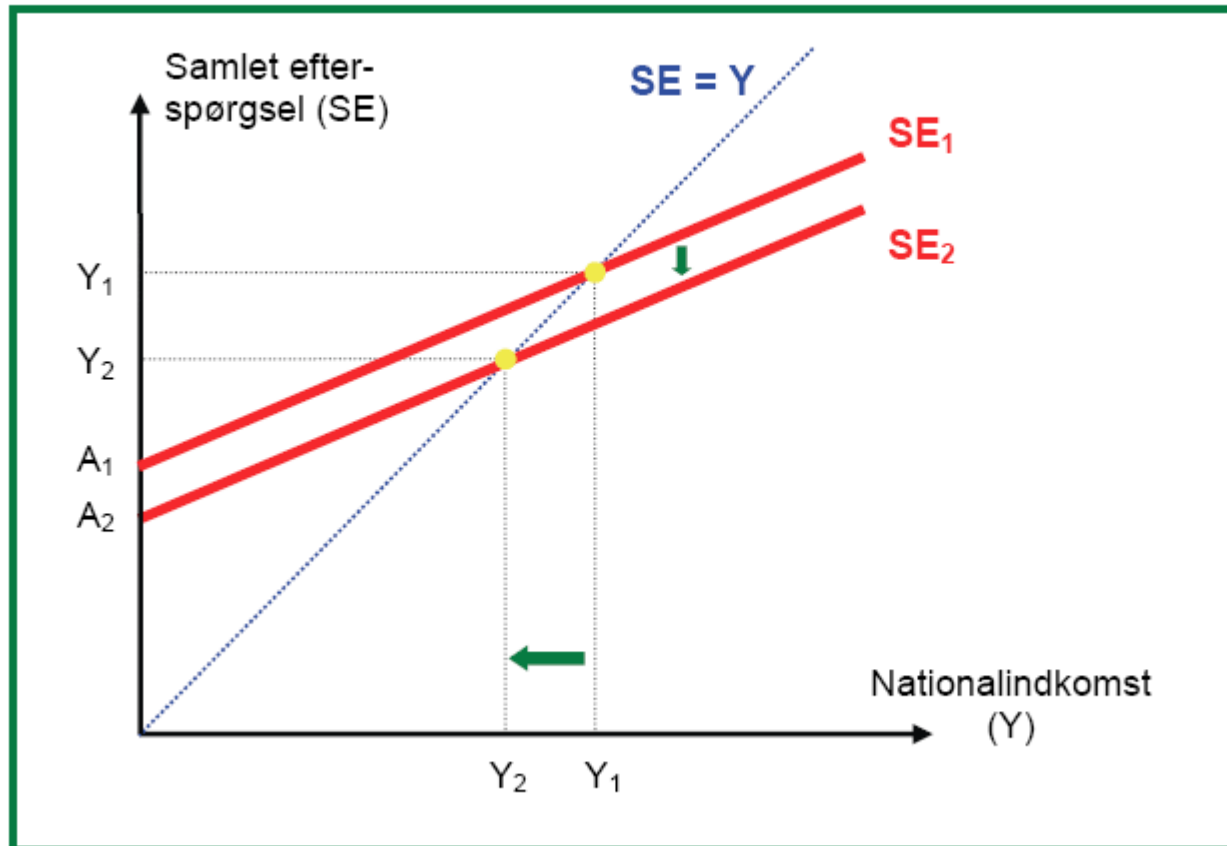
Figur 8.13 Ekspansiv pengepolitik: Forøgelse af investeringer og forbrug

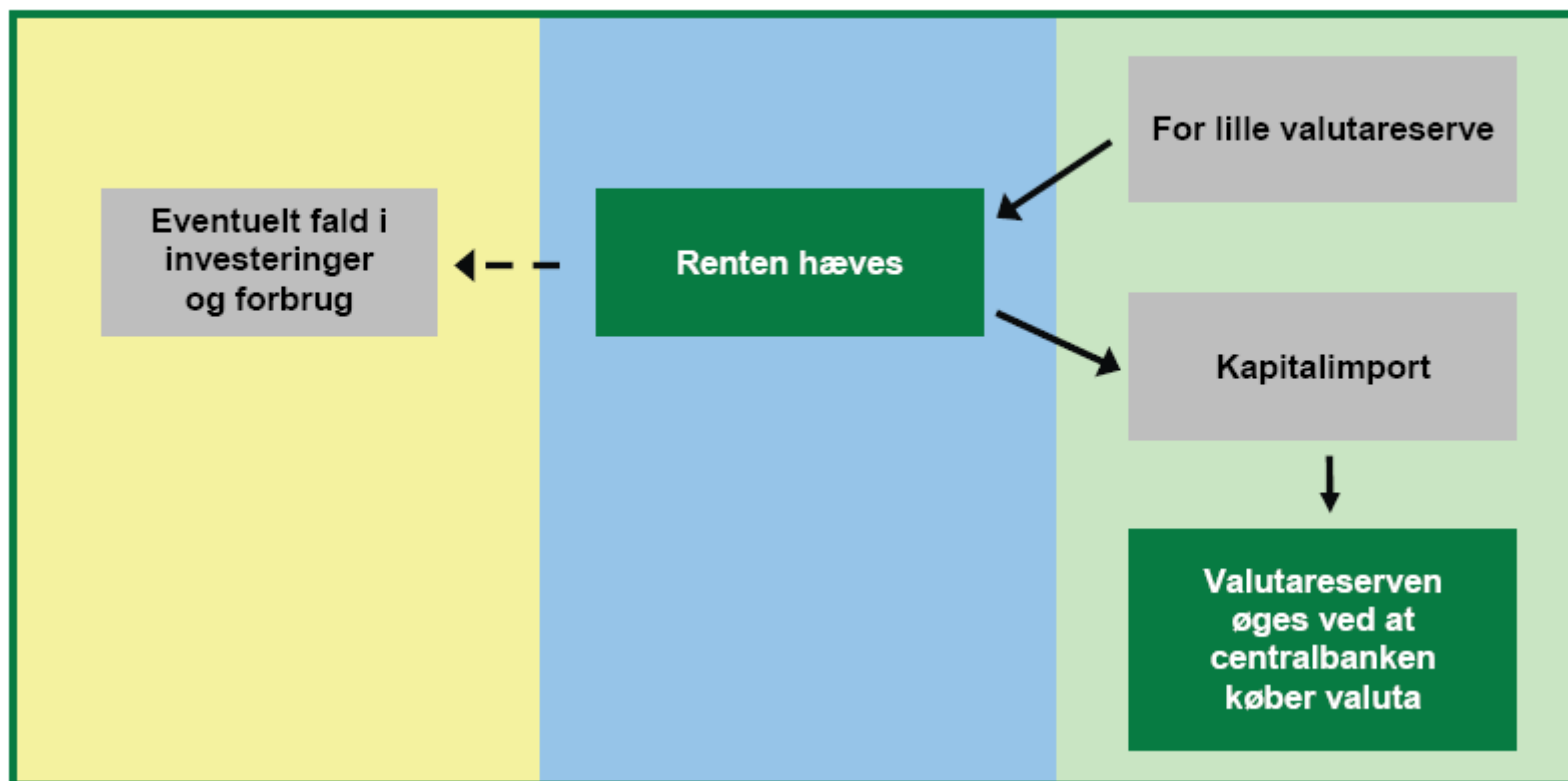
Figur 8.14 Kontraktiv pengepolitik

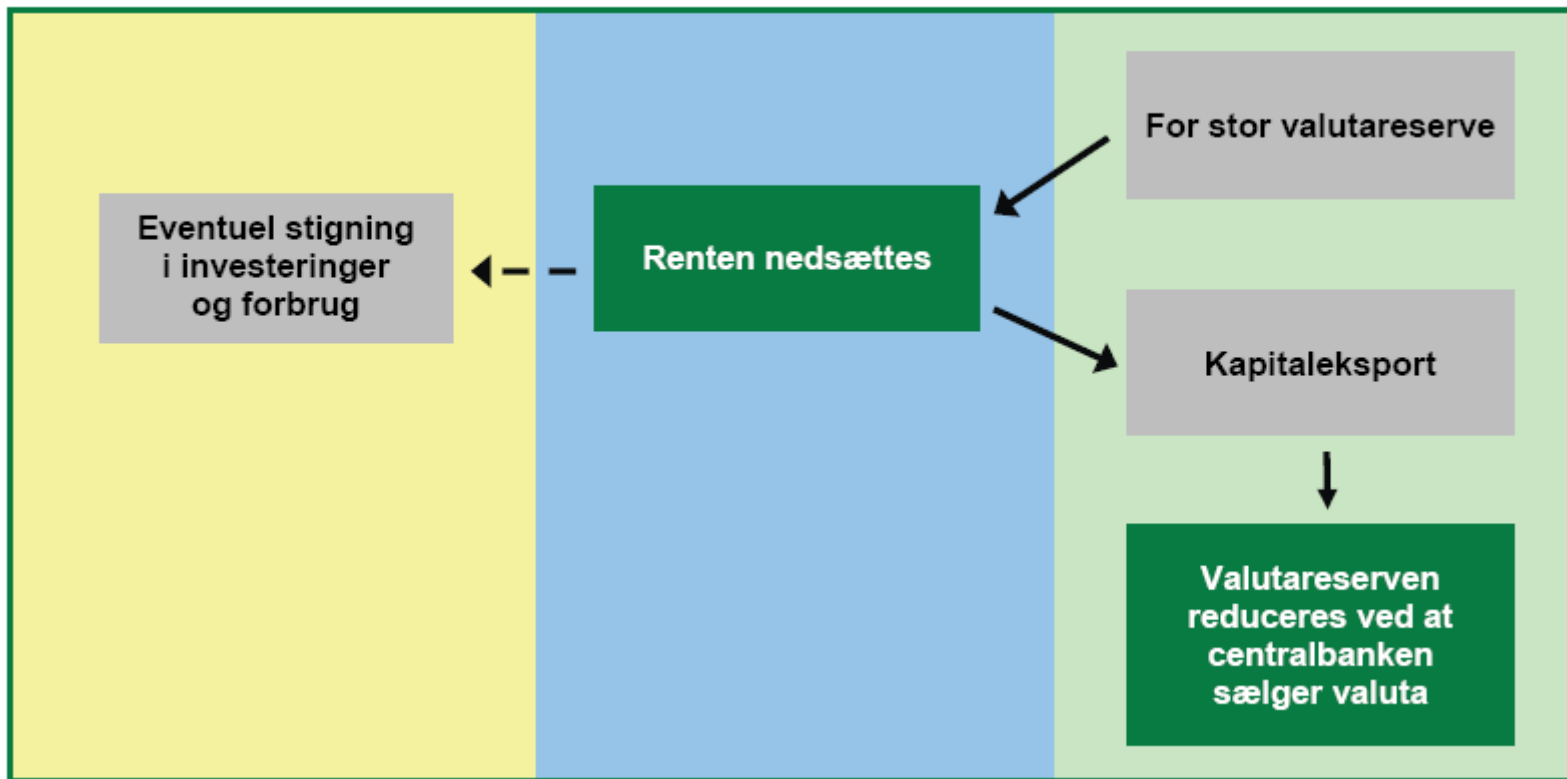
Figur 8.15 Kontraktiv pengepolitik. Reduktion i investeringer og forbrug.

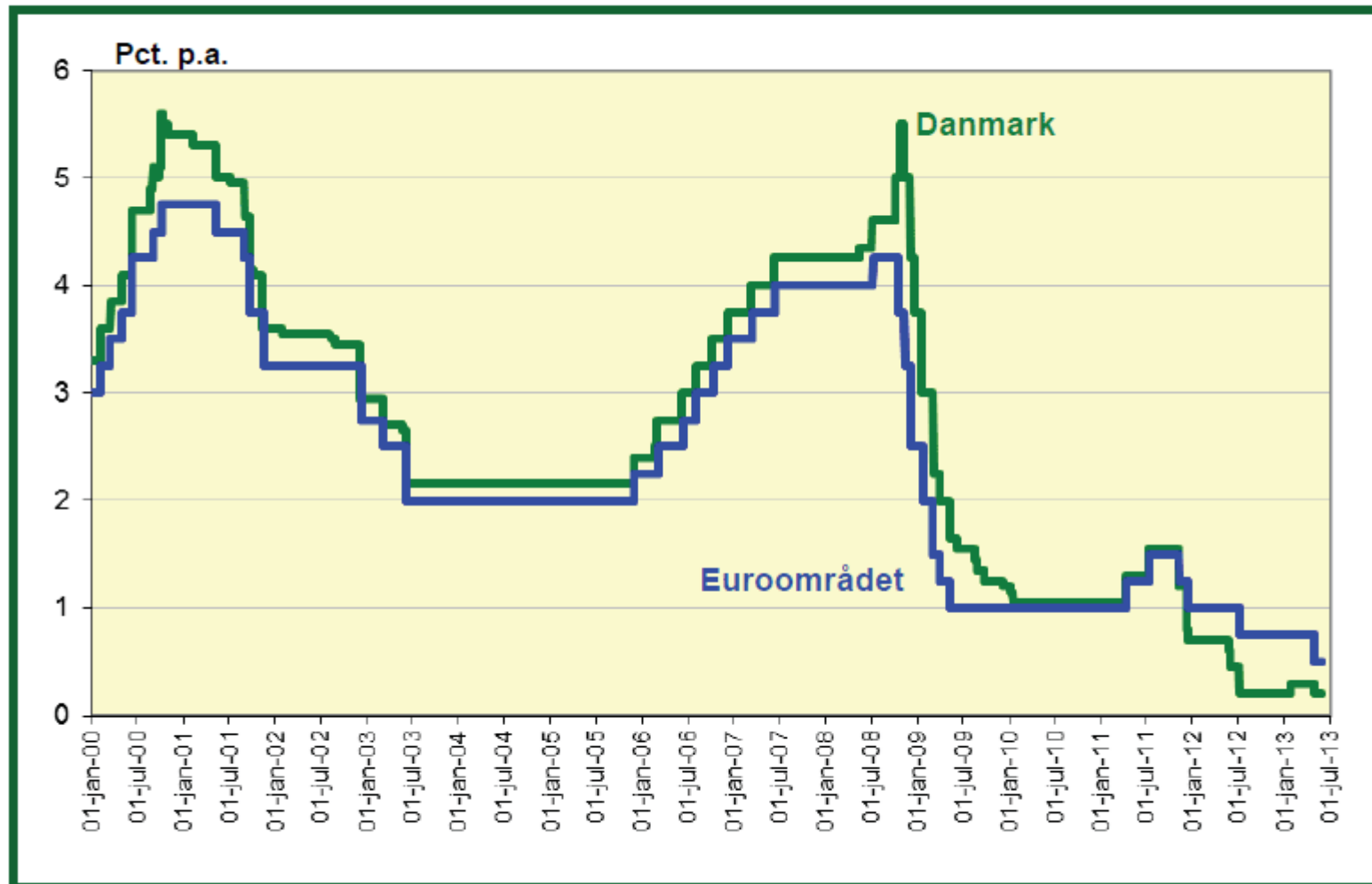
Figur 8.16 Pengepolitik ved faste valutakurser. For lille valutareserve.

Figur 8.17 Pengepolitik ved faste valutakurser. For stor valutareserve.

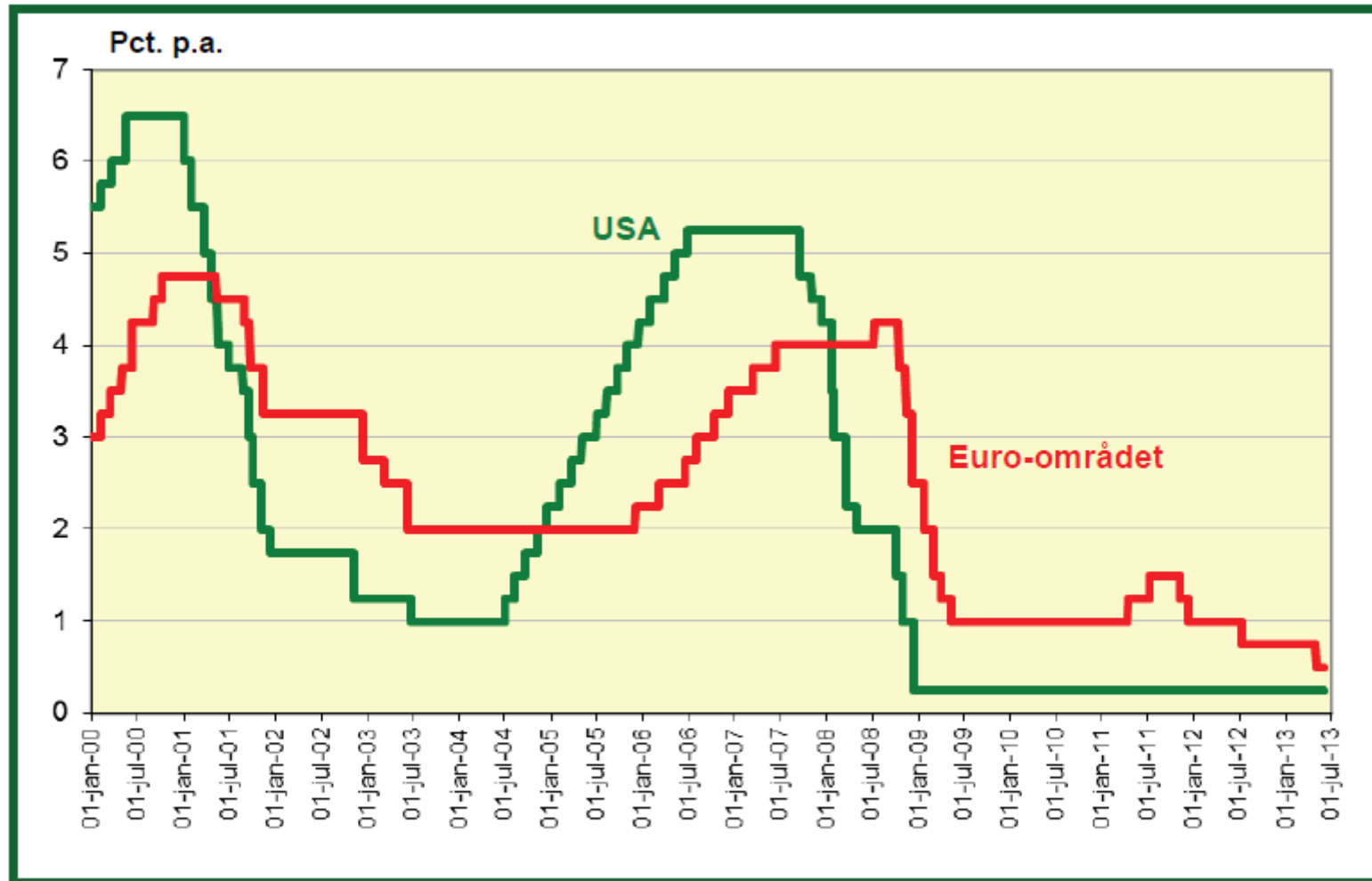
Figur 8.18 Pengepolitiske renter. Danmark og Euro-området, 2000-2013

Anm: Som dansk pengepolitisk rente er anvendt Nationalbankens udlånsrente.

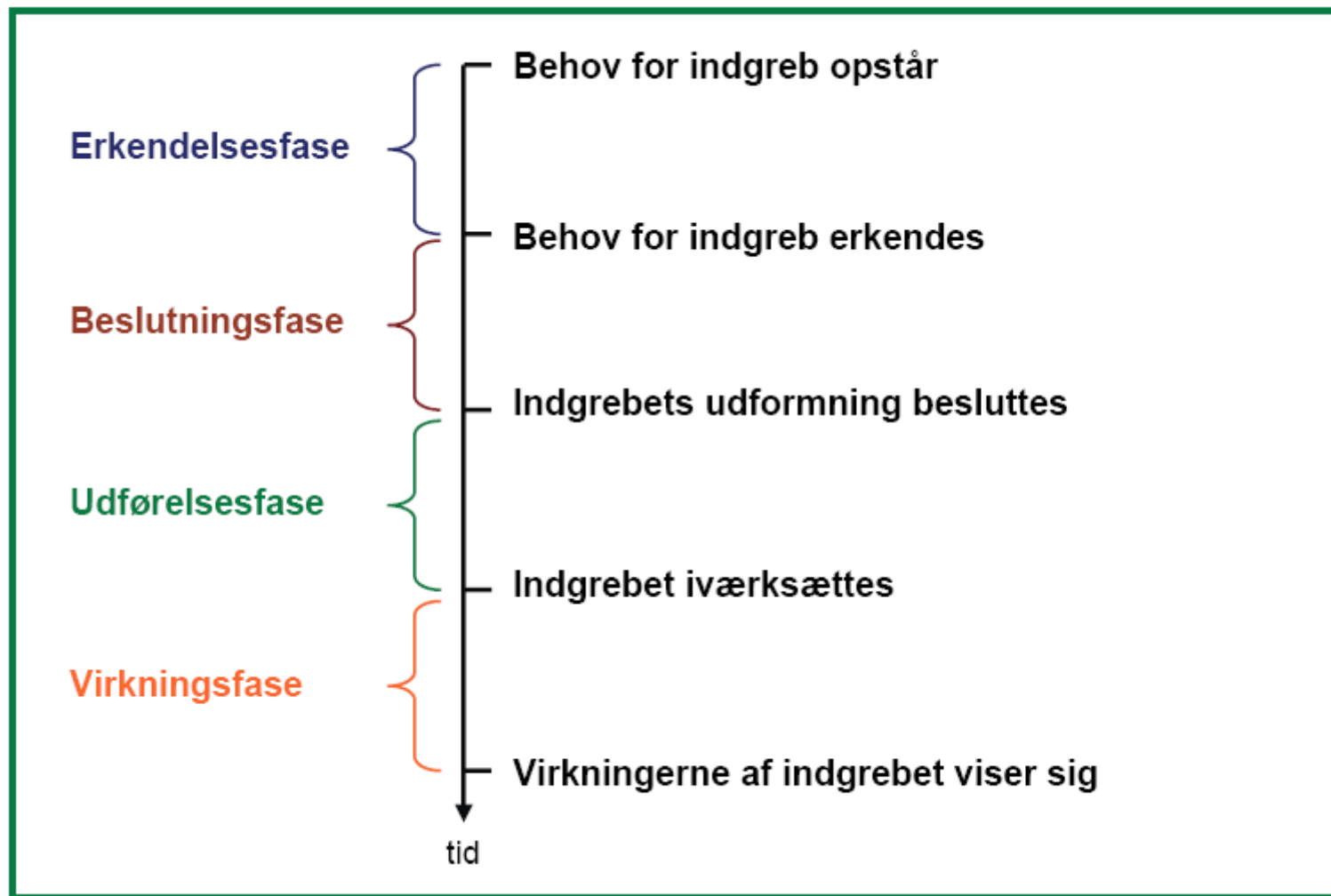
Kilde: Danmarks Nationalbank og Den Europæiske Centralbank.

Figur 8.19 Pengepolitiske renter. Euro-området og USA, 2000-2013

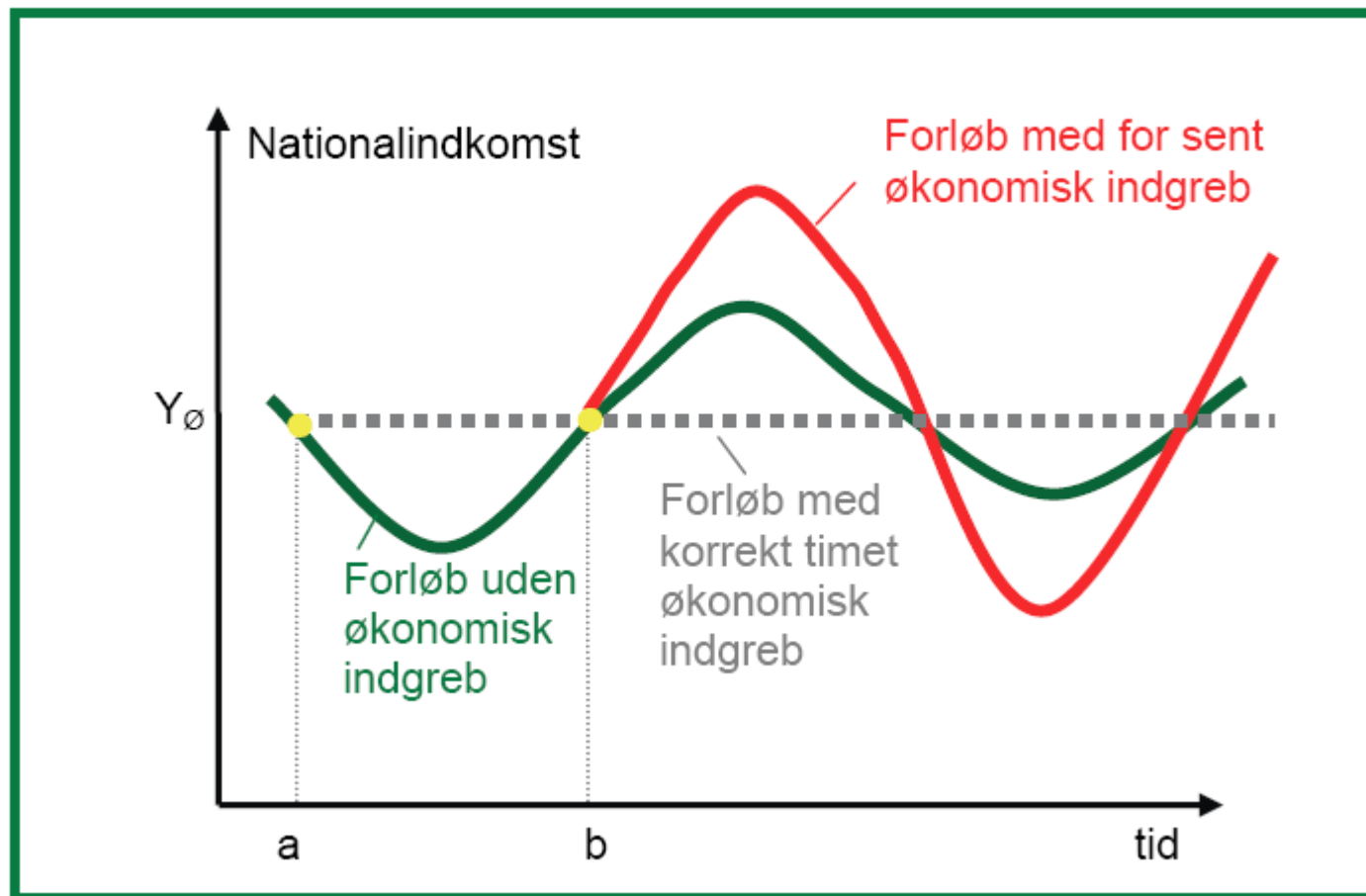

Kilde: OECD, Den Europæiske Centralbank og Federal Reserve System.

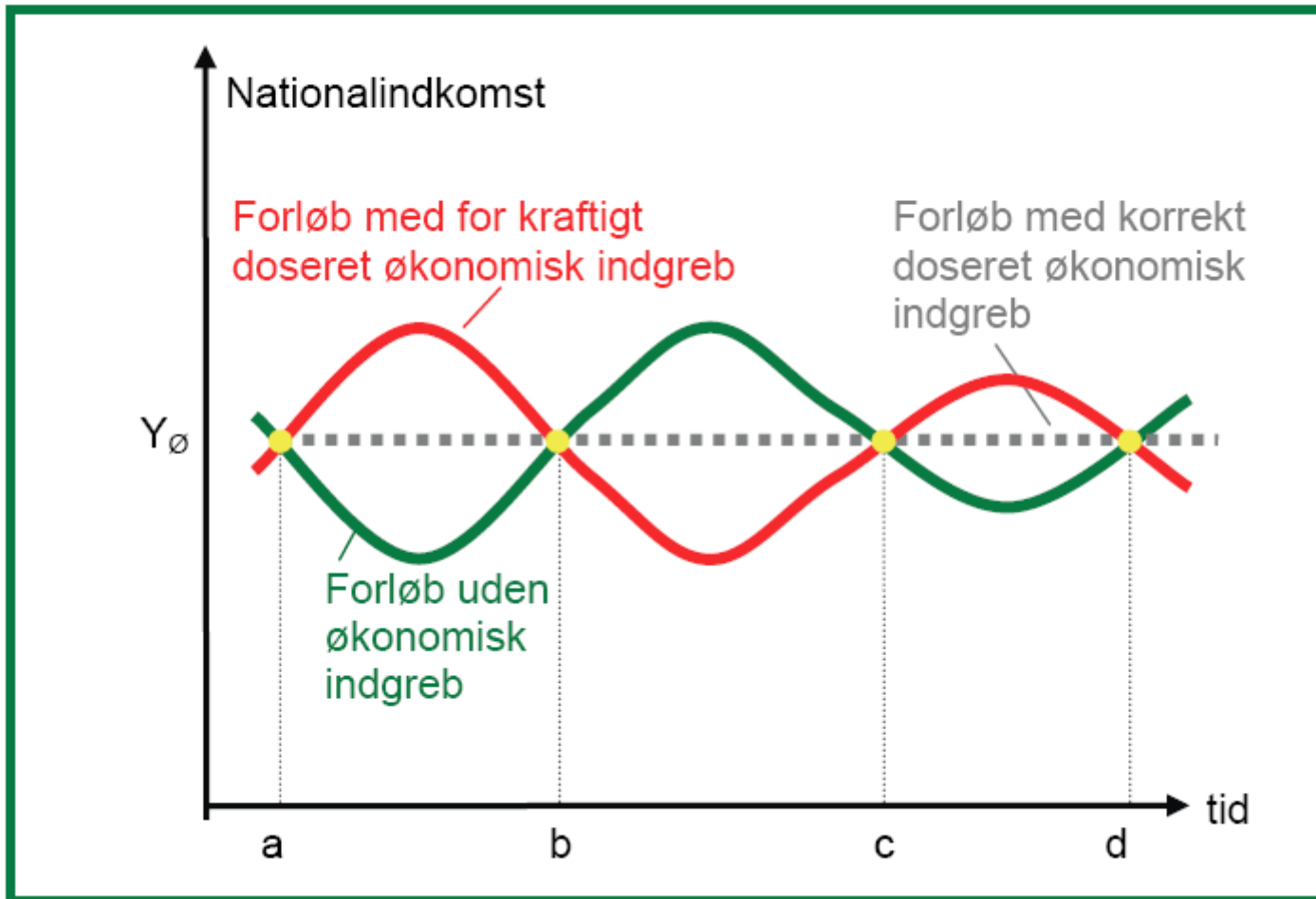
Figur 8.20 Faserne i økonomisk politik

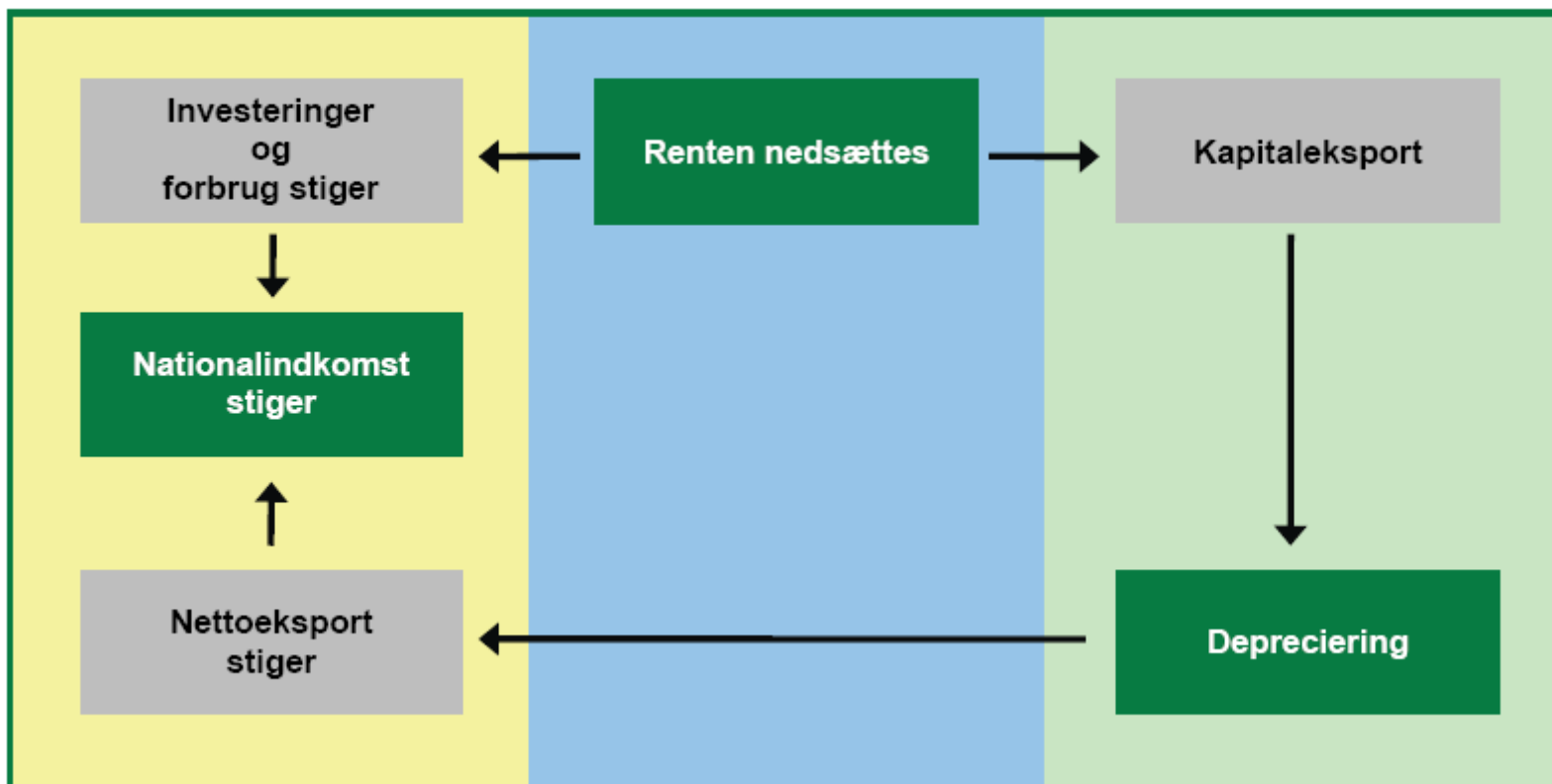
Figur 8.21 Timing af den økonomiske politik

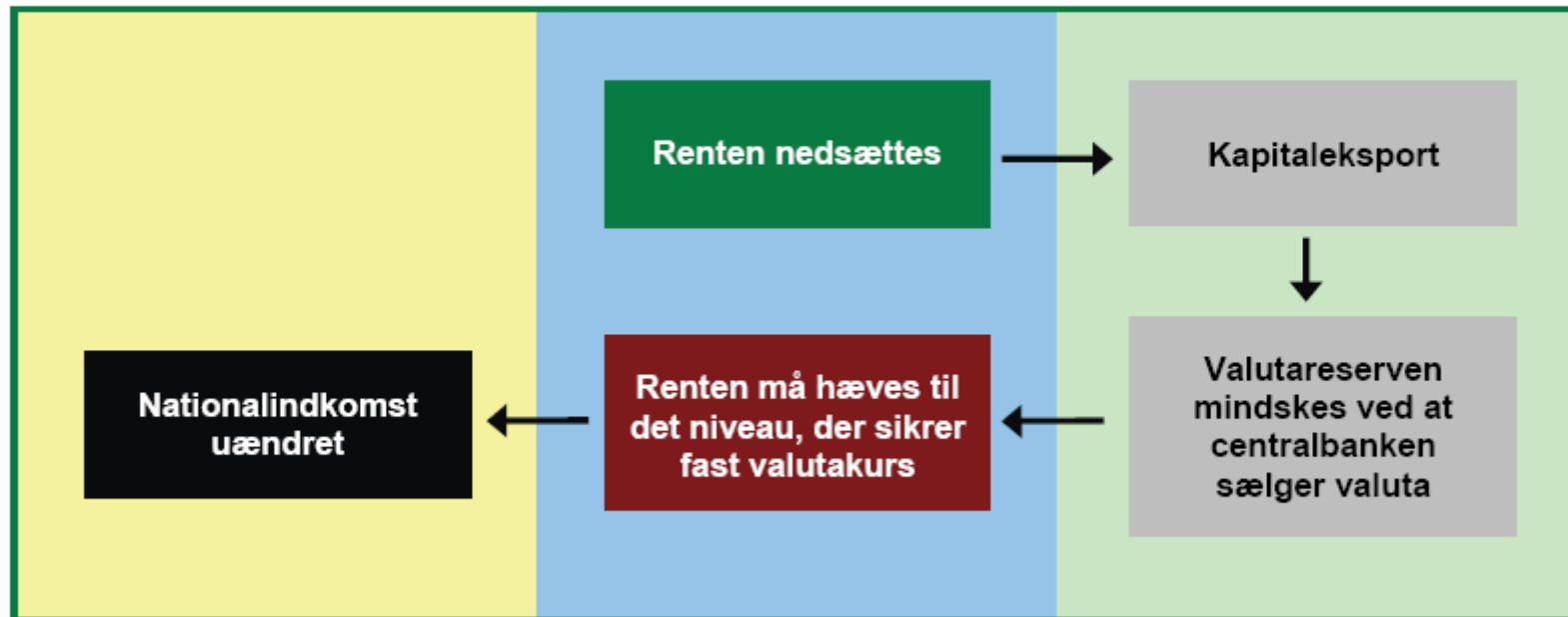
Figur 8.22 Dosering af den økonomiske politik

Figur 8.23 Ekspansiv pengepolitik i åben økonomi med flydende kurser

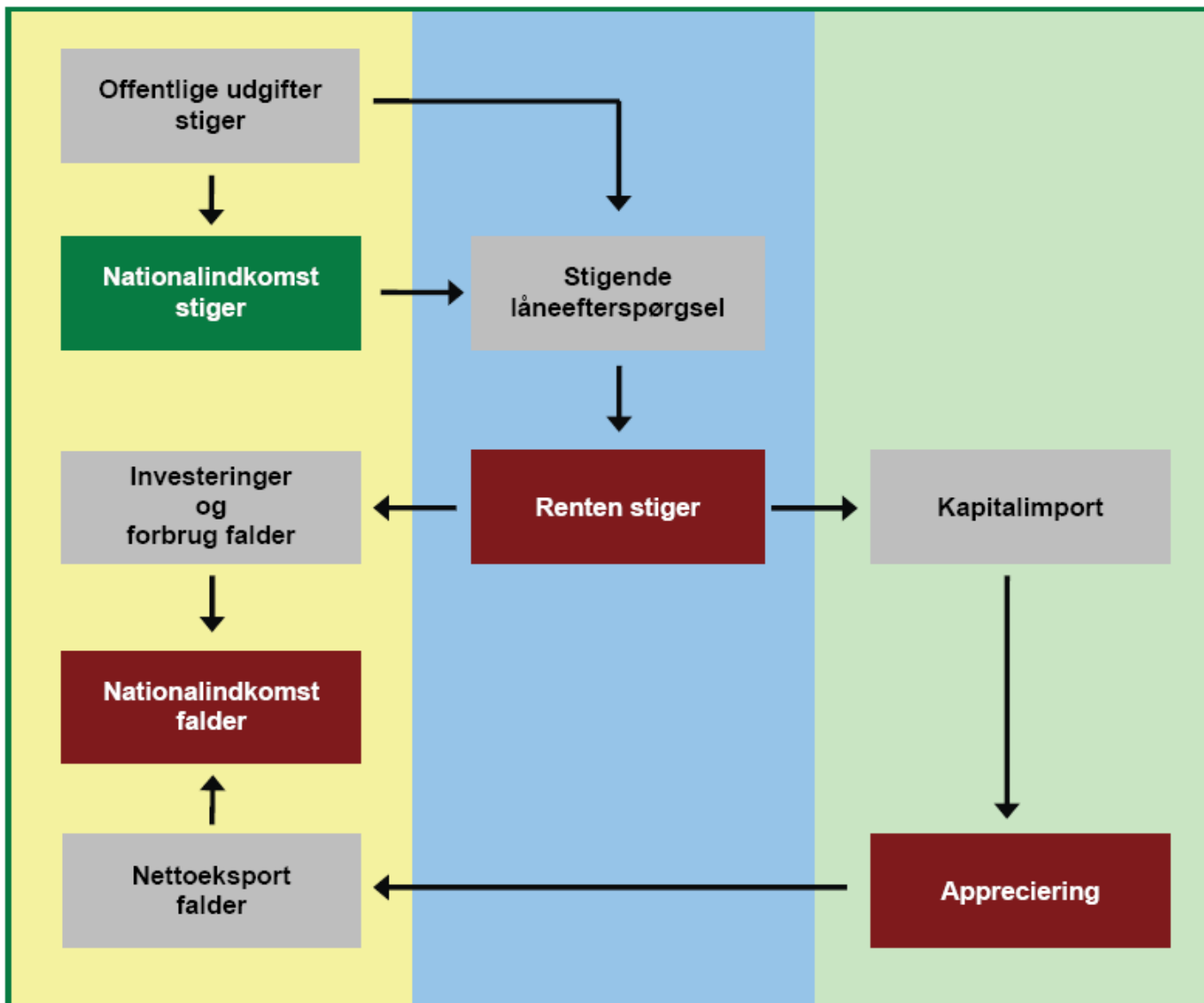
Figur 8.24 Ekspansiv pengepolitik i åben økonomi med faste kurser

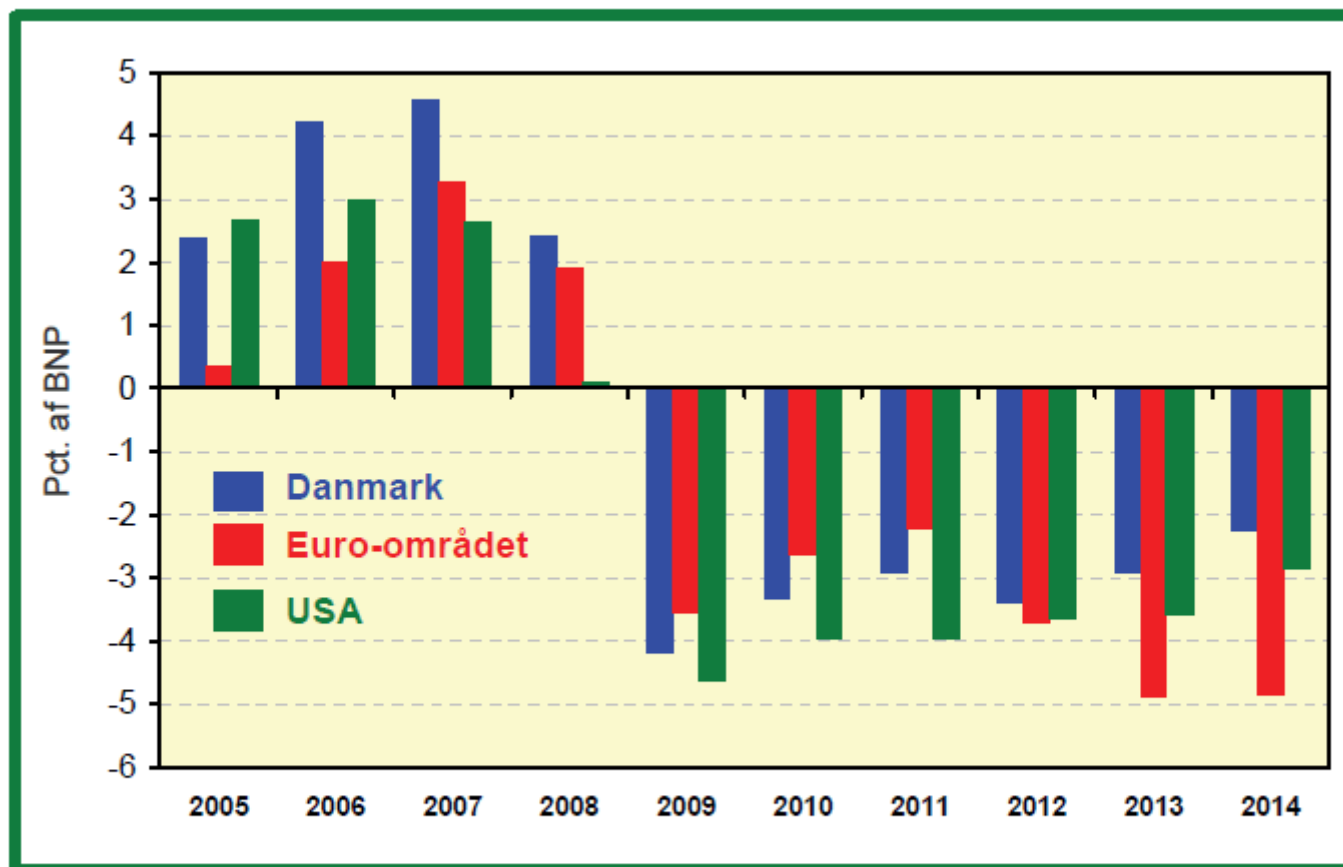
Tabel 8.6 Virkningerne af ekspansiv finans- og pengepolitik på kort sigt

Virkning på	Finanspolitik		Pengepolitik	
			Flydende valutakurser	Faste valutakurser
Nationalindkomst (Y)	stiger		stiger meget	uændret
Ledighed	falder		falder meget	uændret
Betalingsbalancesaldo	falder		stiger/ falder	uændret

Figur 8.25 Ekspansiv finanspolitik i åben økonomi med flydende kurser

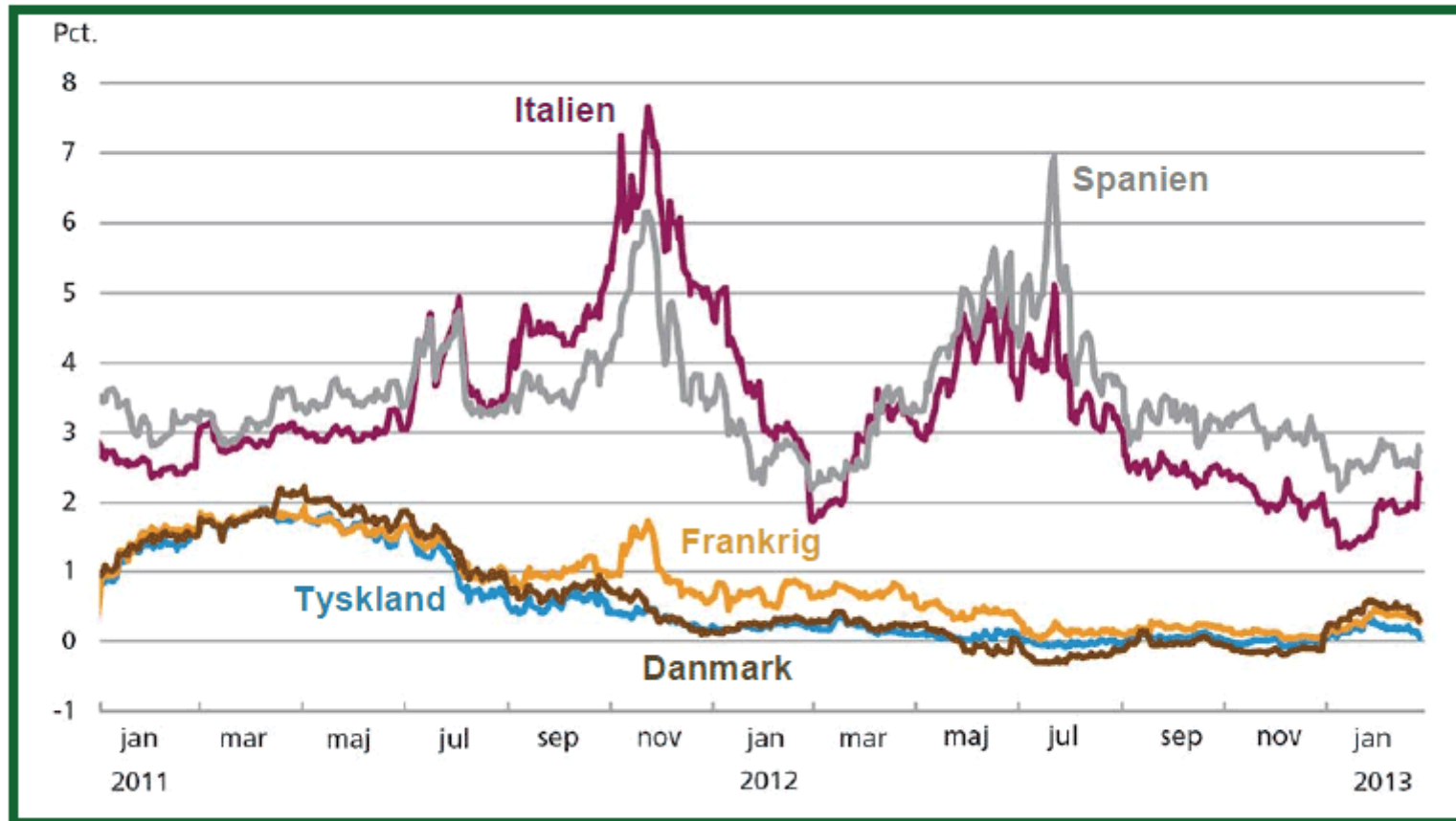
Figur 8.26 Outputgab Danmark, Euro-området og USA 2005-2014

Anm. Tallene for 2012-2014 er prognosetal.

Kilde: OECD, *Economic Outlook* nr. 92, December 2012

Figur 8.27 Nominelle renter på 2-årige statspapirer, udvalgte lande

Kilde: Nationalbanken: Beretning og regnskab 2012, (www.nationalbanken.dk)

Tabel 8.8 Sammenligning af finanspolitik og pengepolitik

	Udgangspunkt	Ekspansiv finanspolitik	Ekspansiv pengepolitik
	G = 400 r = 4	G = 430 r = 4	G = 400 r = 3,6
Nationalindkomst (Y)	2000	2050	2050
Privat forbrug (C)	1500	1530	1540
Private investeringer (I)	200	200	220
Offentlige udgifter (G+R)	400	430	400
Skatter (T)	400	410	410
Offentlig saldo (T-G-R)	0	-20	+10
Eksport (X)	400	400	400
Import (IM)	500	510	510
Betalingsbalance (X-M)	-100	-110	-110